

„...a dokumentumok alapján az információkat szállító, »Ford« nevű ügynök az LVSZ egyik magas beosztású tisztségviselője volt. Ilyen információk fényében érthetőbbé válik az LVSZ budapesti nagygyűléssel kapcsolatos magatartása is.”

A kerekasztal és a történelem kereké ► 4. oldal

„A fogyatékosok részlegében azonban korántsem ilyen ideális a helyzet. Az apró, gyakran egymásból nyíló hálótérmekekben nemritkán hatan-nyolcan zsúfolódnak össze. A szűk, levegőtlen folyosókon sokszor nagy a tumultus.”

Sarepta – 24 órás „halmozott szolgálat” ► 5. oldal

Váci évfordulók ► 3. oldal
Protestáns médiaműhely 2009 ► 6. oldal
Adventi könyvajánló ► 7–10. oldal
Luther jelleme ► 11. oldal
Újra bál volt Budavárban ► 14. oldal
A fotózás és Szókratész ► 15. oldal

FOTO: MESZÁROS GÁBOR

A Sareptában már készülődnek a karácsonyra. Egyházunk elnöksége és püspöki tanácsa – a diakóniai bizottság ajánlására – advent első vasárnapján a Sztehlo Gábor által alapított és fájdalmasan méltatlan körülmények között működő Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthon, ezen belül is a fogyatékkal élők otthona javára hirdett országos offeratóriumot. (Az OTP-nél vezetett 11702036-22380599 számú számlára személyes adományok is átutalhatók.)

► Az intézményt bemutató riportunk az 5. oldalon.

Remény és kenyér

Teológiai konferencia
Révfülpön

► A Magyar Televízió első ízben 1984-ben közvetített istentiszteletet: a Lutheránus Világszövetség (LVSZ) két héten át tartó VII. nagygyűlésének nyitó istentiszteletét. Az ünnepi eseménynek az 1982-ben nyílt Budapest Sportcsarnok, az ország akkori legnagyobb fedett sportlétesítménye – amelynek helyén ma a Papp László Sportaréna áll – adott otthont. A huszonöt esztendővel ezelőtti evangélikus találkozóra emlékezve, egyetemes mind az LVSZ 2010-es stuttgarti nagygyűlésére előretételekintve rendeztek november 16. és 18. között német nyelvű teológiai konferenciát Révfülpön. Az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban zajlott tanácskozás programját az LVSZ, a Martin-Luther-Bund (MLB), valamint a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) munkatársai állították össze *Hoffnung und Brot (Remény és kenyér)* címmel, utalva a jövő évi nagygyűlés témájára.

A konferencia a rendelkezésre álló igen rövid idő alatt témák sokaságát érintette.

► Folytatás a 4. oldalon

EvÉlet: változatlan áron – változatlanul fontos?

Ilyentájt szokott az *Evangelikus Élet* kiadójának vezetője azon kellemetlen feladat elé kerülni, hogy bejelentse, mennyivel drágul jövőre hetilapunk.

Idén „kicsit” más a helyzet. Azt az „örömteli” hírt oszthatom meg Olvasóinkkal, hogy 2010-ben nem változik az *Evangelikus Élet* ára. Ugyanúgy 250 forintért vehetünk meg egy példányt, és ugyanúgy 13 000 forintért fizethetünk elő egy évre, mint 2009-ben.

Csak részben örömteli ez a hír, hiszen a jövő évi árak-díjak meghatározásának hátterében szinte kizárólag negatív tényezők állnak. A fagyasztói árak szinten maradásra vagy csökkenésre, az inflációval, az árak növekedésével szemben a defláció szinte mindig arról tanúskodik, hogy valami nagyon nincs rendjén. Egy erősödő gazdaságban természetes módon növekszik az árakkal a vásárlók vásárlóereje is. És ha még a drágulás után is több marad mindenkinél, mert eleve több volt, akkor még a legszigorúbb mércével sem lehet semmi kifogásolnivalót találni az áremelkedés tényében. Egy jól működő rendszerben a gazdaság ezernyi szereplője – az egyéni és társas vállalkozások, az állam és az egyén – együttesen képesek befolyásolni, hogy nagyjából mindennek együtt mozogjon az ára.

Már több mint egy éve bebizonyosodott: a körülöttünk lévő rendszer nem működik jól. A fentebb vázolt „steril” elmélet jövőre biztosan nem lesz a mi gazdasági környezetünk meghatározója, és vélhetően úgy fognak emelkedni az árak – leg-

alábbis azoké az áruké (energiaforrások, élelmiszerek, gyógyszerek) és szolgáltatásoké, amelyeknek a megvásárlásáról nem mondhat le senki –, hogy eleve kevesebb kell kifizetnünk értük a magasabb összeget. Így vélhetően sokaknak fel kell tenniük majd a kérdést: mi fontos igazán, és – ne adja Isten – újra pusztán a létünk, az egészségünk fenntartása érdekében kell majd lemondanunk egy-két olyan dologról, amelyek nélkül azért még élet az élet...

A milliárdnyi fontosságú listán jövőre nagyon sokan akarnak előkelő helyen maradni. És nem tagadjuk: az *Evangelikus Élet* is – legalább annak a négy-öt ezer „vásárlónak” az életében, akik 2009-ben is áldoztak hetilapunkért.

Bízunk abban: nemcsak az tartja meg újságunkat a fontosságú listán, hogy ez legalább nem drágul, hanem elsősorban az, hogy az olvasó úgy tekint hetilapunkra, mint ami róla szól, oly módon, ahogyan semmi más ebben az országban. Bízunk abban: Önnek, tisztelt Olvasónk, valóban fontos, hogy a lapszámok csütörtökön-pénteken ott legyenek a postaládájában vagy vasárnap a templomi iratterjesztésben. Hogy úgy gondolja, a lap hiányában valami „örökízűt” veszítene el, ami ugyan „lényegtelen” a gázhoz, az üzemanyaghoz, a kenyérhez, a gyógyszerhez képest, valójában azonban mérvetelenül fontos, s hozzá képest az összes többi csak „ráadás”.

■ KENDEH K. PÉTER,
a Luther Kiadó igazgatója

Adventi elmélyülés

■ SZABÓ LAJOS

Egész évben nagyon tudott spórolni a kőszegi templom egykori hűséges egyházfija. Nem volt számára olyan gyertyacsok, amelyet ne tudott volna egy mesteri faragással még egy istentiszteletre alkalmassá tenni. Advent első vasárnapjának esti ünnepi istentiszteletére azonban mindig új gyertyákat rakott nemcsak az oltárra, hanem még a sokkarú, patinás csillárokbba is. Legalább félszáz, vadonatúj viaszgyertyát illesztett be gondosan a rézcsillárokbba. A hegyekből a mesésen szép fenyőgallyak, a kertésztől a legszebb fehér szegfűk érkeztek.

Az adventi napok előtt a nagykaritás és a rendrakás elmaradhatatlan volt a gyülekezet portáján. Önkéntesen és jó szívvvel, minden ellenszolgáltatás nélkül sokan vettek részt az évente visszatérő közös programban. A tradícióból fennmaradt hittanlecke körülbelül ilyen gondolatokat őrzött: a kezdet ünnepére legyen minden szép és rendezett. Adventre készülni kell. Adventbe nem szabad csak úgy „beesni”.

Ma is jó lenne újratulni ezt a gondolkodást. Adventhez közeledni mozgással illik, cselekedetekkel, elhatározásokkal és nem utolsósorban lelki ráhangolódással. Advent nem lehet passzív időszak az élő gyülekezeti közösségben, hanem kicsik és nagyok, idősek és fiatalok nyüzsgése kelti életre.

Ez az időszak a megváltozás esélye. Jó lenne erre újra rátalálni. Az új és a szokásosnál nagyobb fényű gyertyák hirdetik, hogy most a világosság és a tiszta fény kerül a középpontba. Életünkben, gondolatainkban sem történhet másképp. „Kikerül” belőlünk a lényegtelen, a zavaró, az irigy vagy a másikat állandóan kikezdő rosszindulat. Szeretnénk valóban a lényegre figyelni. Ott is lehet fordulat a megromlott emberi kapcsolatokban vagy családi konfliktusokban, ahol már teljesen reménytelennek és elmérgesedettnek tűnik minden. Van gyógyulás. Van újlás. Ismét van lehetőség első szóra. Lehet bocsánatot kérni, és szabad megbocsátani. Nem szabad spórolni az új és egészséges fényű gyertyákkal!

Jó lenne a tisztaságot keresni bennünk és körülöttünk. A bizalmat úgy sugározni az egyházban, hogy az jól érezhető legyen a bizonytalankodó, kereső kortársaink számára. Ott-honainkban és templomainkban bensőségesebb és őszintébb odafordulást volna jó tanúsítani, még akkor is, ha környezetünk rendületlenül ontja ránk a zavaros, indulatos és felkavaró eseményeket. Hihetetlenül sokat jelentene ma a templomaink előtt, mellett elhaladó embereknek az, ha érezhetnék és hallhat-

nák – jól érthető, ma könnyen befogadható nyelven és dallammal – azt, ami ünnepet teremt belül, a falak között. Nem véletlen, hogy egyre több városban ma mostanában nyilvános adventi éneklés vagy közös gyertyagyújtás.

Egy kis csoport utcai éneklése vagy akár a templomlépcsőről szóló zene is lehet vonzerő. De ez még nem jelenti azt, hogy a ránk bízott üzenet és kincs valóban megszólal a templomban, életerősen és mindenki számára.

Az aktuális gyülekezeti feladatok közé tartozik, hogy végre kimondjuk: a lelki értékek pótolhatatlanok, és hiányuk teszi fájdalmasá és nehezen élhetővé az életünket.

Az adventi szavaknak és énekeknek lehet olyan csengésük, amely magára vonja még a templomoktól távol élők figyelmét is. Attól lesz adventi egy gyülekezet ma, ha van leleményessége és bátorsága megszólítani az embereket. Nem a hagyományörzés vagy a szokások rabságában él, hanem új szavakkal és új dallamokkal fordul kifelé. Nem beszél és nosztalgizál a misszióról, nem is csak sóvárog utána, hanem megmutatja magát, hogy legalább a szomszédban élők észrevegyék.

Szomorú adventi templomkapu az, ahol még december elején is a nyári, szűkített gyülekezeti alkalom pókhálós hirdetése olvasható. Erőtlen adventet tükröz az, ha a gyülekezeti honlapon nem található meg az év végéig szóló programajánlat. Ma csak oda érkeznek meg az emberek, ahol valóban kapnak is valamit. Napi szótárunkban szerepelniük kell olyan szavaknak, mint önkéntesség, környezettudatosság, segítő hálózat és az emberhez méltóbb élet védelme. Nélkülük ma csak távolodunk a lehetséges hívektől.

Az adventi elmélyülés a külső rendrakás és a közösség mozgásba lendülése mellett a belső, lelki élet rekreációjáról is szól. Meggyújtok-e egy új gyertyát otthon? Elolvasok-e naponta legalább néhány sor lelki útravalót? Türelemesebben hallgatok-e meg egy embert a környezetemben? Megcsillan-e valaki számára éppen az én szememben egy bátorító fény sugar? Boldogabb lesz-e valaki miattam ebben az időszakban?

Adventben közele jön, aki távolinak tűnt. Adventben a „majd később” mentalitás helyére tör a jelen idő valósága. Az összegubancolódott szálakat ki lehet bogozni, és befejezetlennek tűnő ügyeket lehet rendezni, mert a döntően fontos közeledik felénk. A lényegest nem előzheti meg a lényegtelen. A felszínes szövegeket pedig elfelejteti a mélyről érkező, tiszta gondolat.

Nem lehet véletlen az ide advent egyik mottója, Luther tömör mondata: *a nyugtalan szív sötétség, a boldog szív világozás!* Gyújtsunk mi is bátran új gyertyákat!

Váci évfordulók

Püspöklátogatás egy válságkezelésben már bizonyító gyülekezetben

► Minden egyházközségben fontos eseményt jelentenek a hálaadó istentiszteletek, különösképpen is azok, amelyeken a gyülekezet – az elődök áldozatvállalására is emlékezve – temploma felszentelésének évfordulóját ünnepli. A Váci Evangélikus Egyházközség templomát 1868. november 22-én szentelték, ám a múlt vasárnapon két kerek évfordulót is ünnepelhetek az eklézsiában: **Sándy Gyula** építész tervei alapján nyolcvan évvel ezelőtt épült fel a parókia és a mai gyülekezeti ház (akkori iskola) épülete; **D. dr. Harmati Béla** püspök pedig tizenöt évvel ezelőtt szentelte fel a Váci Evangélikus Óvoda épületét.

A gyülekezet önállóságának százhatvankettedik évfordulójáról is megemlékező ünnepi istentisztelet igehi-

való bizodalomnak. „A nyolcvan éves gyülekezeti ház és a tizenöt éves óvoda olyan, mint egy nagyma-

Ünnepi közgyűlés (balról jobbra): Detre János helyi lelkész, Mekis Ádám esperes, Fabiny Tamás püspök, Benczúr László egyházkerületi és Sinkó Vilmosné egyházközségi felügyelő

detője **dr. Fabiny Tamás** püspök volt, a liturgiában **Mekis Ádám**, az Észak-Pest Megyei Egyházmege esperese és **Detre János**, a helyi gyülekezet lelkésze vett részt. Az Északi Egyházkerület lelkészi vezetője Ézs 65,17–23 alapján tartott igehirdetésében kiemelte, hogy nemcsak az örvendezésnek van helye az ünnepen, de még inkább az Úristen ígéretében

ma és unokája” – mondta a püspök, és ezzel összefüggésben négy képet is felvillantott: amikor együtt olvasnak Bibliát (lelki közösség); a nagymama kikerdezi a leckét (a tanuló gyülekezet); az unoka vásárol a nagymamának (a diakónia szerepe); együtt az asztalnál (a közösség és az öröm alkalmá).

A nyolcvankét fős gyermeklét-

számmal működő váci intézmény mai óvodásai versekkel és énekekkel, a helyi és a rádi gyülekezet énekkarai pedig közös énekléssel szolgáltak az istentiszteleten, melyet díszközgyűlés követett. Ezen Detre János lelkész tekintette át a gyülekezet történetét, kiemelve az elődök Istenbe vetett hitének példaértékét. A szegény, mindössze kétszázötven lelket számláló gyülekezet száznegyvenegy éve olyan templomot épített, amelyben kétszázötven ülőhely volt – hogy az akkori gyülekezet minden tagjának legyen ülőhelye! A korabeli jegyzőkönyvek tanúsága szerint arra is gondoltak a válságos időben, hogy a gyülekezeti ház alsó szintjén üzleteliségeket lehessen kialakítani, s az ebből származó bevételből a gyülekezet öfenntartóvá válhasson.

A rádiakkal és a kiterjedt szóróanyagban élőkkel együtt jelenleg ezerháromszázötven lelket számláló egyházközség mindazonáltal manapság is építkezik. Ebben az esztendőben a gyülekezeti ház udvara újult meg teljesen, valamint sor került a templomablakok és a templomajtó cseréjére is. De talán ennél is beszédesebb az a tény, hogy a váci evangélikusoknál évek óta több a keresztelező, mint a temetés, fiataljaik közül pedig ketten is az Evangélikus Hittudományi Egyetemen tanulnak...

A díszközgyűlésen köszöntőt mondott **Benczúr László** egyházkerületi felügyelő is, aki a templomi együttlét után szintén ellátogatott az evangélikus óvodába, hogy találkozzék az óvónőkkel.

A számos évfordulóra emlékező ünnepi együttlét közös presbiteri ebéddel és jó hangulatú, az evangélikus egyház jelenéről és jövőbeli feladatairól szóló beszélgetéssel zárult.

■ **MENCZER PÉTER** felvétele

Megújult templom a dombtetőn

Nagyvelegi szentelés

► „Jöjjetek, lássátok az Úr tetteit, aki bámulatos dolgokat művel a földön” (Zsolt 46,6) – ezzel a zsoltáridézettel hívogatta az érdeklődőket a nagyvelegi egyházközség múlt szombatán együtt örvendezésre. A helyi evangélikus közösség ez alkalommal adott hálát azért, hogy elkészült templomának külső felújítása.

A községhez közeledők még e ködös, novemberi délutánon is viszonylag távolról láthatták a dombtetőn álló, három év alatt – két ütemben –

mind statikailag, mind külsőleg felújított templomot.

Az ünnepi istentiszteleten **Ittész János** püspök hirdette Isten ígétét. A

Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület lelkészi vezetője a meghívón szereplő zsoltárvers köré fűzte gondolatait, utalva arra, hogy **Luther Márton** is ez a zsoltár ihlette evangélikus himnuszá lett műve, az *Erős vár a mi Istenünk* kezdetű ének megírására. Ittész János elmondta, hogy az élő reménység az ígéretek végső beteljesedésére figyel. Ha a mindennapokban megtapasztaljuk is, hogy Isten a mi erős várunk, a Krisztusban kapott ígéret az új teremtésben jutnak teljességre.

A prédikáció után a móri és a nagyvelegi protestáns – református és evangélikus tagokból álló – kórus

szolgált. Az úrvacsoravétel követő ünnepi közgyűlésen **Lampert Mihályné** felügyelő ismertette a felújítás munkálatait és kiadásait.

A renoválás teljes költsége 6,5 millió forint volt, melyhez a Fejér-Komáromi Egyházmege 3,5 millió forinttal, a nagyvelegi önkormányzat 400 ezer forinttal járult hozzá. A fennmaradó 2,6 millió forintot a gyülekezet a tagjainak adakozása révén, illetve megtakarításából tudta hozzátenni, a helyi evangélikusok ezenkívül társadalmi munkával is hozzájárultak a felújításhoz.

Köszöntésében **Szarka István** esperes 2Pt 2,5 alapján a lelki építkezés folytatására buzdította a gyülekezetet, hogy a lelki felépülésért is mihamarabb hálát adhasson.

■ **BAJUSZNÉ ORODÁN KRISZTINA** felvétele

Hétköznapi találkozások

Többen javasolták, hogy írjak blogot. Köszönöm, de nincs ilyen szándékom. Ám ebben az *Égtájolóban* felidézem a lassan mögénk kerülő november néhány szolgálatát. Ezúttal tudatosan nem az ünnepi eseményeket, hanem a hétköznapi alkalmakat. A főszereplő által engedélyezett mintegy 5400 karakterben.

November 1., vasárnap este. *Ingeborg* norvég püspök és munkatársa ötnapos látogatásának utolsó napja. Szinte végig együtt voltunk, csak ma váltunk ketté. Ők Pilisen szolgáltak, én Budavárbán, ám este családi körben nálunk vacsorázunk. Közben tovább szövegjetjük a testvéregyházkerületi kapcsolat szálait. A meglevő kettő mellé szeretnénk egy harmadik testvérgyülekezet-párost kialakítani, valamint azon törjük a fejünket, miként küldhetnénk egymáshoz kölcsönösen lelkészeket néhány hetes gyülekezeti gyakorlatra. Természetesen szóba kerül néhány skandináv egyház korszellemmel sodródó döntése is. Jó halani, hogy a morei egyházkerület tudatosan konzervatívnak tekinti magát, és nem akar letérni a biblikus alapról.

November 2., hétfő. Pápán szolgálok a Gyurácz Ferenc Gondolkodó Kör meghívására. Szívesen jövök ide, már csak azért is, mert edesapám az ötvenes években itt volt segédlelkész. Annak is örülök, hogy az evan-

gélikusok mellett sok református is eljött. Meglepetést csak az okoz, amikor az alkalom elején a est házigazdája – egy tiszteletre méltó tanárember – felkér előadásom megtartására. A meghívó ugyanis beszélgetésre szól. Ám nem jöhetnek zavarba, és megfogalmazok néhány tézisszerű gondolatot az egyházak szerepéről, amit aztán élénk beszélgetés követ.

November 6., péntek. *Várszegi Asztrik* főpát meghívására Pannónhalmán szolgálok, rangos hallgatóság előtt. Márton napjához kapcsolódóan ő rendszeresen meghívja ünnepi hangversenyre és vacsorára az ország számos kiválóságát, főleg a főapátságot anyagilag is támogató gazdasági embereket.

Ünnepi előadásomat egy *Saint-Exupéry*-idézetre építem: „Uram, add kölcsön nekem pástorszubád egy darabját, hogy testvéreimet – vágyakozásuk terhével együtt – betakarhassam velem.” Három, ehhez kapcsolódó képet villantok fel. Az első *Tours-i Szent Márton* gesztusa, amint egy fázó koldust látva kettévágja katonaköpenyét, hogy betakarja őt vele. A másik *Mikszáth*nak *Az a pogány Filcsik* című novellája, amelyben a gőgösnek és érzéketlennek hitt gazdag csizmadia ugyancsak megszán két vacogó koldust, és rájuk teríti legfőbb büszkeségét, prémes bundáját. A harmadik pedig *Vígh Tamás* Deák tériszobra, amelyen *Sztehlo Gábor* Lu-

ÉGTÁJOLÓ

ther-kabátja szárnya alá rejtve oltalmazza a kiszolgáltatott gyermekeket. Majd derűsen, ám némileg provokatíván arra utalok, milyen értékeket rejtő kabátokat adunk le a ruhatárban. Megvan-e bennünk elődeink segítőkészsége?

Feleségemmel hatalmas ködben indulunk tovább a Bakonyon át Révfülöpre, felügyelői konferenciára.

November 10., kedd: A Károli Gáspár Református Egyetem által szervezett *Protestantizmus és medialitás* című konferencián két püspök is szerepelt az előadók sorában. A magam referátumának ismertetésétől most eltekintenek, örömmel idézem viszont fel *Bölcskei Gusztáv* református püspök gondolatait. A televízió műsorait, azokon belül is elsősorban a híradókat mint kvázivalásos jelenségeket mutatta be. Ennek külső kereteit már az is megadja, hogy számos otthonban a televízió szinte oltárként jelenik meg. A műsorok szinte téren és időn felül emelkedve, egyfajta szekuláris „liturgiával”, a moderátor „celebrálásá-

val” zajlanak. A püspök által levont következtetés az volt, hogy a modern világban a média könnyen a vallás helyébe furakszik, ezért protestánsként különösen is törekedni kell „a hit hallásból van” bibliai elv érvényesítésére.

November 19., csütörtök. Miután Révfülöpon háromnapos konferenciát rendeztünk a Lutheránus Világszövetség 1984-es budapesti nagygyűléséről, a térség számos püspöke egy további konzultációra itt maradt, illetve erre érkezett. Ilyen is ritkán adódik: Lettországtól Oroszországon át Szlovéniáig és Erdélyig egyszerre tizennégy püspök tanácskozik nálunk. Együtt készülünk a nyári stuttgarteri evangélikus világtalálkozóra, illetve egyeztetünk olyan kérdésekben, mint az egyház és az állam viszonya vagy a családi értékek megerősítése. A hivatalos program után hosszú beszélgetést folytatok **Miló Klátik** pozsonyi vezető püspökkel a nyelvtörvényről, valamint a nálunk élő szlovákok és a szlovákiai magyarok életéről.

November 20., péntek. *Schulek Ágoston*, a kitűnő sportvezető és egyetemi oktató – budahegyvidéki evangélikus presbiter – tizenhét éve szervezi rendületlen lelkesedéssel a testnevelési egyetem – hivatalos nevén a *Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kara* – dísztermében az úgynevezett TF-

esteket. *Budai Ilona* népdalénekes szolgálatát követően ezúttal *Kiss-Rigó László* római katolikus püspökkel vagyunk a vendégei.

Püspöktársammal már csak azért is örülünk egymásnak, mert ugyanannak a rádióműsornak vagyunk állandó megszólalói, ám ott értelem-szerűen nem szoktunk találkozni. Jó léghőben, lelkesítő hallgatóság előtt társalgunk sportról és Bibliáról, politikáról és cigánykérdésről. Nem akarok udvariatlan lenni, de a beszélgetés egy pontján kénytelen vagyok kellemetlen kérdést is érinteni: az úrvacsorai közösség hiányát. Elmondom, hogy sok vegyes házasságban élőknek mélységesen fáj, hogy hivatalosan nem vehetik együtt magukhoz Krisztus testét és vérét. Tudom, hogy az egyházdiplomáciában szokatlan ez a fajta problémafelvetés, de úgy gondolom, a köztünk kialakult jó kapcsolat elbíra, sőt igényli ezt az őszinteséget.

Fabiny Tamás püspök
Északi Egyházkerület

Sarepta – 24 órás „halmozott szolgálat”

► Miután Szehlo Gábor 1950-ben eljött a Gaudiopolisból, az Állami Gyermekvédő Intézet vezetői megkérdezték, tudna-e segíteni nekik az állami gondozott és testileg vagy mentálisan is sérült gyerekekkel való munkában. Bár ez a megkeresés már az államosítások idejére esett, az azért remélhető volt, hogy a szociális feladatokat ellátó egyházi épületekre nem sietnek igényt tartani. Szehlo Gábor 1951 őszén mindenesetre elkezdte az evangélikus szeretetotthon-hálózat szervezését. A pesthidegkúti intézménynek ő maga lett a vezetője. Az általa megálmodott-elindított intézmény azóta is – hol könnyebb, hol nehezebb körülmények között – működik. Pillantsunk be falai mögé!

■ VITÁLIS JUDIT riportja

Filippinyi Jánosné, Joli néni tizennyolc évesen, a nővérképzőt elvégezve került Szehlo Gábor mellé. Negyvenöt (!) esztendeig – 2000-ig – dolgozott a pesthidegkúti otthonban, az utolsó években az intézmény főnővéreként.

– A korábbi Fébé-nyaház épületében húsz állami gondozott sérült gyermekkel kezdtünk hozzá ehhez a valamilyen szinten mindannyiunk számára ismeretlen feladathoz. Mert a tanulmányaim alatt hallottam ugyan erről a területről is, de a gyakorlatban addig soha nem láttam, mit is jelent. Gábor bácsival együtt tanultuk a dolgokat. Ő nemcsak a hivatalos tendókkal foglalkozott, de a gyerekekre is mindig volt ideje. Társasjátékozott velük, ha kellett, a saját zsebkendőjével törölte meg az orukat, és ha valakit etetett, mindig megkóstolta, nem túl forró-e az étel.

Nagyon szegények voltunk, sokszor voltak filléres gondjai az otthonnak. Egyszer például Gábor bácsi azzal állt elé, hogy mit csináljon: a tejszámlát fizesse ki, vagy a fizetésünket adja oda. A tejszámla fontosabb volt...

A gyerekek ellátásához persze kaptunk az államtól némi támogatást, de az idős, beteg, nincstelen emberek megmentéséhez nem. Őket Gábor bácsi titokban hozta az otthonba. A munkatársi gárda is így bővült: felkarolta a máshol ellehetetlenített lelkészeket, és munkát adott nekik az intézményben. Így került közénk utóda, Muncz Frigyes, és ennek köszönhetően ismerkedtem meg a férjemmel is, aki aztán nem is dolgozott többet gyülekezeti lelkészként, hanem az otthon falain belül végzett szolgálatot.

Gábor bácsi családja – felesége, lánya és fia – 1956-ban ment ki Svájcba, ő azonban itthon maradt. Csak 1961-ben nyílt rá lehetősége, hogy meglátogassa őket. Azzal búcsúzott, hogy mindenképpen visszajön. Ebben végül egy infarktus akadályozta meg. De tartotta velünk a kapcsolatot, és kintől is folyamatosan segített bennünket. Ő már nem volt közöttünk – de az élet ment tovább, és a feladat adva volt.

***

Szehlo Gábor után Muncz Frigyes, majd Csizmazia Sándor lett az akkor még Budai Szeretetotthonok Központja nevet viselő intézmény vezetője, jelenleg pedig – immár tizenkettedik éve – Sztojanovics András lelkész áll az otthon élén. A Sareptában – az országban egyedülálló módon – idősök is, és fogyatékosok is élnek. Előbbiek jelenleg nyolcvanhetet, utóbbiak kilencvenen vannak.

Ebéd utáni szieszta

A fogyatékosrészlegben halmozottan sérült embereket gondoznak. Ezt azt jelenti, hogy az itt élők nemcsak mozgásukban akadályozottak, de értelmileg is sérültek, emellett esetleg látás- és/vagy halláskárosodással is küzdenek, de egyéb betegségeik – például epilepszia, skizofrénia – is lehetnek.

Az intézmény gyermekotthonként kezdte meg működését, így a tizennyolcadik életévüket betöltötteknek el kellett hagyniuk. Papíron legalábbis mindenképpen.

– Ha ellenőrizni jöttek bennünket, eldugtuk azokat, akiket már tovább kellett volna adnunk valamelyik másik intézménynek – idézi fel az ötvenes, hatvanas évek „gyakorlatát” Filippinyi Jánosné.

Tették mindezt azért, mert a fogyatékos emberek nehezebben viselik a változást, és sokkal nagyobb traumát okoz nekik, ha kikerülnek megszokott környezetükből. És miután több egykor náluk gondozottról is megtudták, hogy a költözést követően súlyosabbra fordult az állapotuk, inkább maguknál tartották a felnőtteket is. Ma viszont már csak felnőtteket gondoznak – a legidősebb lakó hetvenéves; a legfiatalabb ősszel lett nagykorú.

***

Az idősök részlegében a korábbi állapot (négyágyas szobák, mosdó a folyosó végén) helyett fűrdőszobával ellátott egyágyas szobák várják a beköltözőket. A fogyatékosok részlegében azonban korántsem ilyen ideális a helyzet. Az apró, gyakran egymásból nyíló hálótermekben nem ritkán hatan-nyolcan zsúfolódnak össze. A szűk, levegőtlen folyosókon sokszor nagy a tumultus.

– Jobb életkörülmények között sok probléma elkerülhető lenne – magyarázza Sztojanovics András. – Így, hogy a gondozottjaink egy percre sem tudnak elvonulni, egyedül lenni, nem csoda, hogy gyakran feszültek, idegesek.

Ez év elején a közigazgatási hivatal létszámstopot rendelt el a részlegben: addig nem vehetnek fel új rászorulókat, amíg a lakóterekben nem érik el a hat négyzetméter per fő értéket. Ahhoz, hogy eleget tegyenek a törvényben rögzített kívánalomnak, legalább huszonöt gondozottat kell(ene) elküldeniük... miközben a várólista egyre hosszabb.

– Hát ezért szeretnénk új épületet fogyatékos lakóinknak – mondja az elmúlt tíz év próbálkozásait és kudarcait soroló igazgató lelkész, aki legfrissebb terveikkel kapcsolatban elárulja, hogy jelenleg „Nagykovácsiban gondolkodnak”. – Egy új otthon felépítéséhez persze

A Sarepta Báthori utcai épületszárnya

nem csak a megfelelő telket kellene megtalálnunk...

***

Addig is itt, a Báthori utcában tesznek meg minden tőlük telhetőt a rájuk bízottakért. A szeretetotthonban összesen kilencvenen dolgoznak, közülük hatvanan az ápolásban.

– Az idősök mellé – reménységünk és törekvésünk szerint – úgy állunk oda, mint hívó testvéreink mellé, türelemmel, szeretettel kísérve el őket az utolsó órájukig – beszél munkatársairól Sztojanovics András. – A fogyatékosoknál sok esetben a családot is pótolnunk kell.

– A napi gondozás, a huszonnégy órás állandó készenlét terhét vállalja át a Sarepta, de soha senkit nem akar elszakítani a családjától! – teszi hozzá Filippinyi Jánosné. – Ellenkezőleg: a cél mindig az, hogy a fogyatékos jó és a lehetőségekhez képest szoros kapcsolatban maradjon a hozzátartozóival.

– Az ideális kolléga elkötelezett, erős hitű, de legalábbis stabil ember, aki számára itt dolgozni nem munka, hanem hivatás – veszi vissza a szót az igazgató lelkész. – Nagyon kevesen bírják, ha egyáltalán bírják olyan hosszú ideig, mint Joli néni. Pedig a fluktuációt a gondozottak nehezen viselik. Állandóságra és biztonságra van szükségük. Nagyon nyitottak, és nagyon tudnak ragaszkodni. Ha holnap visszajönne, Önt is régi ismerősként köszöntnék, és öten csimpaszkodnának a nyakába.

– Nemcsak igénylik a szeretetet, de maguk is sok szeretetet adnak. Ezért is olyan szép ez a hivatás – mereng el Joli néni. – Amikor egy súlyos fogyatékos gyermek, aki beszélni sem tud, visszamosolyog rád...

***

Mindegyikükben van valami értékes, különleges: sérülteként is segít a nála elesettebbnek, gyönyörűen fűzi fel a gyöngyöt – vagy éppen minden dátumra kristálytisztán emlékezik. Ez utóbbinak Juhász Endre a „mestere”. Ő persze rögtön szabadkozik, hogy dehogy, van egy dátum, ami minduntalan kifog a memóriáján: nevezetesen, hogy 1992-ben melyik napon is vette fel az intézmény a Sarepta nevet. (Nekünk is nyomoznunk kellett: augusztus 23-án.)

Nehezen formálja a szavakat, ha kell, Sztojanovics András „tolmácsol”. Endre elmondja, hogy nyolcvévesen, 1956. április 3-án (!) került a gyermekotthonba, és egy álló hónapig csak az édesanyja után ordított. A többi lakónak ettől persze sem éjele, sem nappala nem volt; végül Gábor bácsi volt az, aki meg tudta nyugtatni őt valamelyest.

Szehlo Gábor fényképe – egy már Svájcban készült fotó – most is ott lóg Endre ágya felett. Kinél is lehetne jobb helyen, hiszen az itt élők közül már nem sokan ismerhették őt személyesen, Endre ráadásul 1961. pünkösd másnapján – negyedmagával – nála konfirmált. Úgy, ahogyan kell: vizsgával és ünnepi istentisztelettel. „Ez a legszebb emléke róla?” – kérdezem tőle. A válasz határozott igen.

Istentisztelet, áhítat, bibliaóra – evidens, hogy egy evangélikus fenntartású időotthonban vannak ilyen alkalmak. De milyen lehet, és egyáltalán van-e ilyen szolgálat a(z értelmi) fogyatékos lakók között? – tűnődöm.

– Természetesen van, méghozzá mindennap. Úgy kell elképzelni, mintha egy evangélikus óvodában lennénk: sok énekléssel, rajzolással, egy rövid történetmeséléssel, a végén imádsággal – mondja Sztojanovics András, hozzátéve, hogy a lakók nemcsak a külön nekik tartott „foglalkozásokon” vesznek részt, hanem például a „rendes” istentiszteleteken is. – Nem hiszem, hogy bárki is meg tudná mondani, hogy mennyit értenek meg, mondjuk, egy-egy bibliai történetből vagy hogy bárki is el tudná dönteni, hogy az evangélium üzenete mennyire érinti meg őket. De nem is kell; ez az Úristen kegyelmének a titka.

Juhász Endre 53 éve a Sarepta gondozottja

Filippinyi Jánosné szerint komoly istenhitűk van:

– Egyetlen élményemet hadd meséljem el. Hosszú évekkel ezelőtt férjemmel pár napos pihenésből tértünk vissza. Marietta, az egyik leányka azzal a hírrel fogadott bennünket, hogy az egyik gondozó meghalt. Úgy fogalmazott: „Eszti néni az Úr Jézushoz költözött”...

***

Hallgatom a „régit” és az „új” – de a változásban is változatlan – Sarepta munkatársait. Mindketten a szemléletváltozásról beszélnek. Hogy ma már – hála Istennek – nem tabutéma a fogyatékos, és nem kell „rejtgetni” a társadalom elől a sérült gyerekeket és felnőtteket. Hogy a diakónia – mint az idei év is bizonyítja – (újra) elismert „szolgálati terepe” egyházunknak. És hogy talán abban is lehet reménykedniük, hogy maguk a gyülekezetek is szívükön viselik a szeretetintézmények sorsát.

– Talán lehet – teszi hozzá a riport kéziratának elővasása után a főszerkesztő, kissé bizonytalanul...

Protestáns médiaműhely 2009

► Csak egy kattintás, és kész is a fotó? Még ha e digitális korban a válaszuk lehetne is igen, azért érezzük, hogy lényegében mégsem. Mert még ha folyamatosan kezünk ügyében tartjuk is a masinánkat, akkor sem „lövöldözünk” vak-tában, és ugyanígy – ha nem is százszor, de alaposan – meg-gondoljuk, hogy kinek és hogyan (milyen kívágásban, utó-lagos javításokkal) mutatjuk meg az elkészült felvételeket. A digitális fényképezőgépek rohamos terjedésével min-denestre egyre többen vesznek kezükbe kamerát azok kö-zül is, akik eleddig csupán (költséges) hobbi-ként tekintet-tek a fotózásra. És mind többen éreznek késztetést arra is, hogy felvételeiket internetes oldalakon vagy akár nyomtatott sajtótermékekben tárják a legszélesebb nyil-vánosság elé. Az *Evangélikus Élet* szerkesztősége és a *Protestáns Újságírók Szövetsége (Prúsz)* november 20. és 22. között azokat invitálta a *protestáns médiaműhely* őszi hét-végéjére, akik szerettek volna elmélyülni a digitális fény-képezés rejtelmeiben, különös tekintettel a – keresztény lapokban is igényelt – sajtófotó műfajára.

A Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóbizottsága által is támogatott kurzuson több mint negyven résztvevő tekinthet-te át szakemberek segítségével a helyes fényképezőgép-hasz-nalat technikai tudnivalóit, a képkompozíció kérdéseit, az egy-házi rendezvények fotózásának szempontjait, és nyerhetett be-pillantást a sajtófotózás kulisszatitkaiba, illetve a digitális utó-munkálatok rejtelmeibe. A pénteki vacsora után kezdődött – igen feszes – műhelymunka résztvevőit *Novotny Zoltán*, a Prúsz elnöke köszöntötte.

A digitálisfényképezőgép-használat kulcskérdéseit *Szigeti Ta-más* fotóriporter taglalta. A *Figyelő* című hetilap képszerkesztő-je, a *Magyar Újságírók Országos Szövetsége (MÚOSZ)* fotóripor-teri szakosztályának titkára a 2009-es magyar sajtófotó-pályázat díjnyertes fotóinak elemzésével egyszersmind a sajtófotó főbb mű-fajait is számba vette. (Tette mindezt azzal a plusz tapasztalattal a háta mögött, hogy az elmúlt két évben történetesen ő volt e ran-gos pályázatra érkezett felvételeket zsűriző grémium elnöke.)

Ugyancsak több tucat jobbnál jobb felvétellel illusztrálta mon-dandóját a fotóriporter szakma fortélyairól a szombati műhely-munka délutáni előadója, *Bánkuti András* fotóművész-foto-riporter. A sajtófotó műfajában etalonnak számító *Heti Világ-gazdaság (HVG)* fotórovatának vezetője, a MÚOSZ fotóripor-teri szakosztályának elnöke nemcsak a kompozíciók jellemző-ire hívta fel a figyelmet, de személyes – hol mulatságos, hol in-kább szomorkás – élményeit is megosztotta a résztvevőkkel, így téve még „élőbbé” az egyébként is beszédes felvételeket.

A lapszerkesztők elvárásairól – mind a fotók minőségének, mind a munkatársak szakmai tudásának és megbízhatóságának tekintetében – *Szentesi Zöldi László*, a *Magyar Hírlap* főszerkesztő-helyettese, a Prúsz titkára és *T. Pintér Károly*, az *Evangélikus Élet* főszerkesztője, a Prúsz elnökségi tagja beszélt. A médiamű-hely témáját intonáló nyitó előadásában *Szentesi Zöldi László* a hétféve újra és újra visszatérő „kulcskérdését” járta körül, ne-vezetesen azt, hogy a sajtófotózás gyakorlatában miként viszonyul egymáshoz a szakmaiság, a művészi igény és az erkölcs. Ezt a kér-dést ugyanis nemcsak az exponálás pillanatában kell szem előtt tartania egy fotósnak, de például akkor is, amikor belép egy szak-rális térbe, és – mondjuk – istentiszteleten készít felvételeket. Rí-melt – a program egészét moderáló – főszerkesztőnk egyházi ese-ményeken való fotózással kapcsolatos ajánlásaira a győri római katolikus püspökség közleménye, amelyet a *Dunántúli Harang-szó* szerkesztője, *Menyes Gyula* ismertetett. (A közlemény a <http://www.lutheran.hu/z/honlapok/nyugat/tanulma-nyok/DH/DH%2009.09.pdf> internetes címen olvasható. – A szerk.)

Gyakran vetődnek fel etikai kérdések a képek számítógépes utógondozásakor is. Erről, illetve a digitális fotók nyomdai elő-készítésének tudnivalóiról szintén az *Evangélikus Élet* munkatársai – *Lukács Gabi* fotóriporter és *Nagy Bence* tervezőszer-kesztő – szolgáltak hasznosítható ismeretekkel.

Két „terepgyakorlat” is élénkítette a műhelymunkát. A szombati ebéd után a kurzusnak helyt adó balatonszárszói Evan-gélikus Konferencia- és Misszió Otthonról és környékéről, az-nap este pedig a *Shamrock* zenekar – borkóstolóval fűszere-zett – ír zenei koncertjéről kellett (esemény)fotókat készíte-niük a résztvevőknek.

Természetesen nemcsak nevében volt protestáns, azaz ke-resztény szellemiségű a múlt hétfévi médiaműhely, mert a lát-hatón (lefényképezhetőn) kívül a láthatatlanra (lefényképez-hetetlenre) is szánt időt a program. Az Isten előtti elcsende-sedés perceiben *Zsíros András*, az Evangélikus Hittudományi Egyetem lelkésze – egyebek mellett – arra hívta fel a figyelmet, hogy nemcsak fényképezőgépünk lencsét vagy érzékelőjét kell megtisztítanunk a szennyeződésektől, hanem saját szívünket is. S hogy mindig készen kell lennünk arra, hogy Jézus is „meg-örökíthessen” bennünket.

■ VITÁLIS JUDIT

Beszámolóinkhoz a képeket a résztvevők helyszínen készült felvételeiből válogattuk.

FOTO: SZABÓ ISTVÁN JÁNOS

FOTO: KALOSAI RICHARD

FOTO: MENYES GYULA

FOTO: HASZA MONIKA

FOTO: JUHÁSZ LEVENTE

FOTO: KISS TAMÁS

FOTO: KALOSAI RICHARD

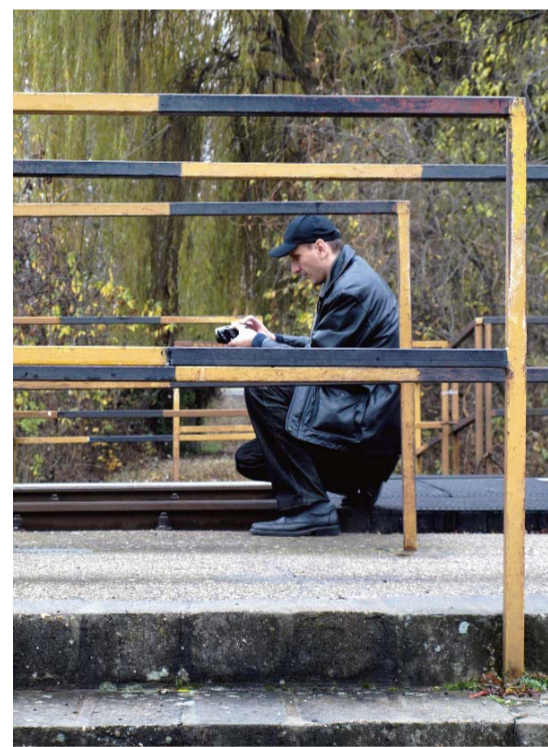

FOTO: OZSÁTH SANDOR

FOTO: BOKOR BELA

SEMPER REFORMANDA

„»Kicsoda ez a dicsőség Királya?« Ez az eretnek, ez a lázító? – kérdezik. Így csúfolják a Királyt. Kicsoda a dicsőség Királya? Szavuk telve megvetéssel. Hát nem nevetséges, hogy éppen őt hívják a dicsőség Királyának? Pedig Krisztus ma is kicsinyeiben jön e világ nagyjaihoz, megvetettjeiben e világ híreseihez és balgatagjaiban e világ bölcseihez. De ezek nemcsak be nem bocsátják, hanem üldözik és gúnyolják is. Még mindig elzárkóznak Krisztus és az ő igéje elől, de nem sokáig vehetnek erőt rajta. Mert a seregek Ura ő. A dicsőség Királya marad mindörökké, akit angyalok és szentek serege szolgált a földön.”

► Luther Márton: Jer, örvendjünk, keresztyének! (Szabó József fordítása)

Felhívás az emberi méltóság védelméért

► Elsőként a történelmi egyházak vezetői írták alá november 17-én az alábbi felhívást, amelyet az emberi méltóság védelmének érdekében tett közzé a Legfelsőbb Bíróság volt elnöke, Lomnici Zoltán.

Felhívás az emberi méltóság védelméért

Közös felelősségünk, hogy Magyarországon, különösen a közbeszédben, a nyilvános szereplések alkalmával ne sérüljön az egyenlő emberi méltóság elve, és ne nyerjen teret a keresztyénellenes, rasszista, antiszemita, magyarellenes retorika.

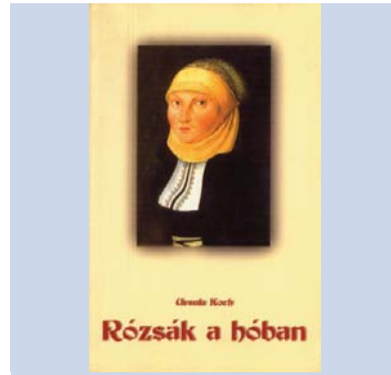
A felhíváshoz csatlakozó személyek az általuk képviselt szervezetek nevé-

ben is elkötelezik magukat az emberi jogok, az egyenlő méltóság védelme mellett, és visszautasítanak minden olyan sértő megnyilvánulást, mely személyek vagy csoportok ellen irányul azok vallási vagy nemzeti és etnikai hovatartozása miatt.

Hazánk 20. századi történelme során számos olyan jogsértést követtek el, amelyek máig ható következményekkel járnak. Különösen igaz ez a nemzetiszocializmus és a kommunizmus áldozataira.

A felhíváshoz csatlakozók fontosnak tartják a másoknak fájdalmat okozó történelmi sérelmek tiszteltében tartását, s mindenkit arra hívnak fel, hogy sem szóban, sem cselekedettel ne sértse meg az áldozatok emlékét.

■ DR. LOMNICI ZOLTÁN

A hónap könyve – novemberben a Luther Kiadótól 30% kedvezménnyel

Ursula Koch: *Rózsák a hóban*

Vásárolja meg a hónap könyvét kedvezményesen!
Eredeti ára: 800 forint.

http://bolt.lutheran.hu/ •
E-mail: kiado@lutheran.hu •
Fax: 1/486-1229 •
1085 Budapest, Üllői út 24.

HIRDETÉS

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

November 29-én, advent első vasárnapján 10.04-től istentiszteletet hallhatunk az MR1 – Kosuth rádió hullámhosszán Budavárból. Igét hirdet Balicza Iván igazgató lelkész.

HIRDETÉS

ÚTMUTATÓ

A BIBLIA RENDSZERES OLVASÁSÁHOZ
OLVASMÁNYOKKAL

2010

Vigyél szeretetet a világra – ajándékozz Útmutatót...

...szüleidnek,
...gyermekednek,
...unokádnak,
...barátodnak,
...szerelmednek,
...szomszédodnak,
...munkatársadnak,
...főnöködnek,
...a sarki boltosnak
vagy bárkinek, akire szeretettel gondolsz;
adventi estékre...
karácsonyra...
születésnapra...
névnapra...
évfordulóra...
keresztelőre...
esküvőre...
egy csak azért, hogy mosolyt csalj mások arcára.

Útmutató 2010 – 350 forint
Útmutató 2010 olvasmányokkal – 540 forint

A Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója
1085 Budapest, Üllői út 24.
Telefon: 1/317-5478, 1/486-1228,
20/824-5518
Fax: 1/486-1229
E-mail: kiado@lutheran.hu
www.lutherkiado.hu

HIRDETÉS

A Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség szeretettel meghívja Önt és kedves családját farkasréti ökumenikus temploma (1112 Budapest, Németszőlgyi út 138.) felszentelésének tizenötödik évfordulója alkalmából november 29-én 10.30-kor tartandó ünnepi, hálaadó istentiszteletére és az azt követő agapéra. Az istentisztelet igehirdetői szolgálatát Illés Dávid református esperes-lelkész végzi.

Az egyházközség elnöksége

HIRDETÉS

Adventi evangélikáció lesz Budavárbán, a Bécsi kapu téri evangélikus templomban advent első hetében, november 29-től december 4-ig, vasárnaptól péntekig esténként 6 órakor. A sorozat címe: *Fények a mélységben*. Igehirdető: Balicza Iván. Mindenkit szeretettel hívunk és várunk.

HIRDETÉS

Az Ordass Lajos Baráti Kör – évi rendes közgyűlése után – december 4-én, pénteken 18 órától a kelenföldi gyülekezet tanácstermében (Budapest XI., Bocskai út 10.) összejövetelt tart. Ezen Szita Istvánné Bérczi Margit bemutatja a baráti kör legújabb könyvét: Thurnay Béláné Schulek Vilma Termő csipkebokor című művét. A könyv a szerző édesanyjának, Schulek Tiborné Majoross Editnek az életéről és művészetéről szól. Záróhívatot tart Ittész János püspök. A könyvbemutatóra szeretettel várjuk a gyülekezetek tagjait és minden érdeklődőt.

HIRDETÉS

Megjelent a Tájéoló 4., az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület időszakos hírlevele

Örömmel tudatjuk, hogy idén összefoglaló EBBE-hírlevelünk 4. száma.

A négyévi szünet nem jelenti azt, hogy „üresen” szaladtak el az évek: önálló kiadványokként jelentette meg egyesületünk a következő sorozatanyagokat:

- *Hitből hitbe. Válogatás az egykori Belmissziói Munkaprogram füzetéből* (2003).
- *Hitünk titkai. Teológia – Luther nyomán – mindenkinek* (2005), elfogyott.
- *Igazság és kiengesztelődés. Az egyházi közelmúlt feldolgozásának teológiai, történelmi, etikai és gyakorlati kérdései* (2006)
- *Isten megpróbált emberei. Belmissziói segédanyag az EBBE 2006. tavaszi ülésének bibliatanulmányai alapján* (2007)

Kiadványaink megrendelhetők az Evangélikus Missziói Központban. A *Tájéoló 4.* igyekszik pótolni azt a hiányt, hogy az egyesület 2007. tavaszi sorozata (*Amit amerikai evangélikus testvéreinktől tanulhatunk*) eddig nem jelent meg. A sorozat „fája” Fabiny Tibor amerikai tapasztalataiban gyökerezve hajtott ki, aki kutatói ösztöndíjáról hazatérve igyekezett megosztani velünk gondolatait. Alkalmaink témái a következők voltak: Jonathan Edwards és az amerikai „nagy” ébredés; hitvalló mozgalmak; elváltak lelkipályozása; tanítás. – Sorozatkezdő előadásában Fabiny Tibor megemlékezett Zinzendorffot és közösségét. Ennek apropóján az *Útmutatót* kiadó herrnhuti testvérgyülekezetéről szolt az utolsó – a helyszínen készült képekkel illusztrált – előadás, általában nem ismert adalékokat nyújtva a közösségről.

A *Tájéoló* nem „köteles” példány, de akinek indíttatása van, kérjük, támogassa szolgálatunkat. Az újságot meg is lehet rendelni – például presbiterek részére belmissziói munkaanyagként.

Az EBBE vezetősége nevében:

Szakács Tamás

HIRDETÉS

CONTENT • DIGITÁLIS TEMPLOMI ORGONÁK

Liturgiák és koncerttermek ideális hangszerei minden kategóriában
Referenciák Magyarország minden pontján

ORLA 11 + 4 regiszteres, 76 billentyűs gyülekezeti hangszer
már bruttó 409 000 Ft-tól, külső hangrendszerrel bruttó 499 000 Ft-tól!!!
Díjmentes házhoz szállítás Magyarország egész területén.

Budapest Zongoraszalon
1138 Budapest, Tomori köz 7.
Tel.: 1/374 0890, Fax: 1/374 0891
www.tuttohangszer.hu

Tutto Hangszer Kft.
8300 Tapolca, Deák Ferenc u. 17.
Tel.: 87/510 566, Fax: 87/510 565
info@tuttoinstruments.hu

HIRDETÉS

Meghívó

A Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány idén is szeretettel vár minden kedves érdeklődőt a keresztyén karácsonyi könyvvásáron. Helyszín: Lónyay Utcai Református Gimnázium (1092 Budapest, Kinizsi u. 1-7.). Időpont: december 4., péntek 14-től 20 óráig és december 5., szombat 9-től 16 óráig.

A Luther Kiadó adventi lelkülettel, új karácsonyi könyvekkel és kedvezményekkel várja kedves vásárlóit.

HIRDETÉS

Adventi hangverseny lesz december 6-án, vasárnap 18 órakor a békásmegyeri evangélikus templomban (1038 Budapest, Mező utca 12.). Pál Diana orgonaestje. Közreműködik Károly Edit (ének), Szászvárosi Sándor (viola da gamba). Műsoron D. Buxtehude, D. Croner, J. S. Bach, G. F. Händel és J. Haydn művei. A hangversenyre a belépés díjtalan. Telefon: 1/368-6118, honlap: www.evangelikusbekas.hu.

HIRDETÉS

„Mit akarsz, Uram, hogy cselekedjem?” címmel tartanak csendesnapokat egyedülálló, 35–55 év közötti hívó nőtestvérek számára 2009. december 31-e 18 órától 2010. január 2-a 16 óráig. A beszélgetések alapjául szolgáló igék: Mária és Márta története; Az Úr számára fenntartva (1Kor 7,1–40); „Mit akarsz, Uram, hogy cselekedjem?”; „Boldog, akit te kiválasztasz!” (Péld 31,10–31); „Szélesítsd ki a sátorod helyét” (Ézs 54,1–13). Helyszín: Albertirsa, evangélikus vendégház (Táncsics M. u. 3.) Részvételi díj: 8000 Ft/fő (két éjszaka, napi háromszori étkezéssel). Jelentkezés: EKE Evangéliumi Alapítvány (tel./fax: 1/332-7063, e-mail: ekeal@freemail.hu, honlap: http://eke.lutheran.hu). Jelentkezési határidő: 2009. december 7., hétfő. Szeretettel várjuk az érdeklődő nőtestvérek jelentkezését.

HIRDETÉS

Egyházunk múltja a „gyógyító emlékezés” jegyében
A Pesti Evangélikus Egyház – Deák Téri Egyházközség fórumorozatának hetedik alkalmát november 30-án, hétfőn 18 órakor tartják a Budapest V., Deák tér 4. szám alatti gyülekezeti teremben. Téma: Rendszer-átviteli kísérletek 1987–1990. Előadások: dr. Boleratzky Lóránd: *Az Ordass Lajos Baráti Kör; Bence Imre: A Testvéri Szó; ifj. Zászkaliczky Pál: A Mevisz*. Hozzászólások és kérdések. Moderátor: dr. Harmati Béla. A vonatkozó évekről történelmi-egyháztörténelmi áttekintést adunk kézbe. Minden érdeklődőt szeretettel vár az egyházközség elnöksége.

Az evangélikus könyvesbolt adventi nyitva tartása

Az adventi időszakban meghosszabbított nyitva tartással, karácsonyi újdonságokkal és kedvezményekkel várjuk kedves vásárlóinkat Üllői út 24. szám alatti könyvesboltunkban.

November 30-tól december 23-ig nyitva: hétfőtől péntekig 9-től 18 óráig. • November 28-án, szombaton 9-től 13 óráig. • December 5-én, szombaton 9-től 16 óráig a Lónyay utcai keresztyén könyvvásáron kaphatóak kiadványaink. • December 12-én, szombaton 9-től 13 óráig. • December 19-én, szombaton 9-től 17 óráig.

December 24-től zárva tartunk. Nyitás január 18-án, hétfőn.

HIRDETÉS

„Hívlak!”

Adventi ökumenikus evangélikáció Pesterzsébeten

Advent első hetében, november 29., vasárnaptól december 4., péntekig evangélikációs alkalmak lesznek a pesterzsébet-szabótelepi református gyülekezetben. Mindenkit várunk szeretettel!

PROGRAM

- November 29., vasárnap 16 óra: *Természetgyógyászat – Becsei Tamás*
- November 30., hétfő 18 óra: *Majdnem gyilkos – Ittész István* nyugalmazott evangélikus lelkész
- December 1., kedd 18 óra: *Ég valami – Szeverényi János* evangélikus lelkész, az Evangélikus Missziói Központ igazgatója
- December 2., szerda 18 óra: *Szóltál? – Papp Tibor* református lelkész, Pestlőrinc
- December 3., csütörtök 18 óra: *Parázs – Papp Tibor* református lelkész, Pestlőrinc
- December 4., péntek 18 óra: *Ne ijedj meg – Mike Sámuel* baptista lelkész, Kecskemét

A fotózás és Szókratész

A múlt hét végén rendezett protestáns médiaműhely utolsó „munkanapjának” zárásaként került sor az elkészült képek gyors értékelésére. Mivel a délelőtti előadás nem túl sok időt hagyott a rendezvény egyik legérdekesebb programpontjára, a fotók így rögtönítélő törvényszék elé kerültek: az értékelők bizony szűkmarkúan bántak a dicsérettel, viszont kíméletlen őszinteséggel tárták fel a hibákat. Személyes véleményük az ugyanis, hogy a fotózást is úgy lehet igazán tanulni, ha az érdeklődők rengeteg jó képet megnéznek, ugyanakkor a kevésbé sikerültek hibáit nem rejtik véka alá előtűtik.

A digitális fényképezés megjelenése a fotózás világát is teljesen felbolygatta. Míg korábban esetleg napokat kellett várni az elsütőbillentyű elkatintása és a papírkép elkészülte között, addig manapság már valamennyi digitális fényképezőgép hátlapján azonnal ellenőrizni lehet a felvételt, és a hibák észlelése után akár meg is lehet ismételni kicsit más nézőpontból vagy eltérő beállításokkal. Szókratész bevált módszere – a személyes dialógusban történő okítás – a fotósok között is megvalósult, ugyanis a másik LCD-kijelzőjének megtekintésével könnyen lehet tanácsokat adni egymásnak. A megfelelő fotótéma felderítése olyan terület, ahol a „több szem többet lát” mondás értelmet nyer.

Ha valaki nem tud egyfajta fotós „személyi edzőt” szerezni maga mellé, az interneten is számos helyet találhat, ahol a felvételeit nem csak emlékmegőrzési célból helyezheti el. A fotómegosztó közösségi oldalak egy része ugyanis éppen a többiek képe-

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

inek értékelésére szakosodott, így megfelelő útmutatással szolgálhatnak az indulásnál.

Talán a legelső magyar nyelvű fotós oldal volt a *Fotózz!hu* (www.fotozz.hu), amely ennek köszönhetően még ma is a legtöbb látogatót vonzza. Az oldal működésében annyira komoly szerepet kap mások képeinek bírálata, hogy saját fotót csak a megfelelő értékelésszám elérése után lehet feltölteni. A mérésre szolgáló kreditek persze ajándékozhatók vagy meg is vásárolhatók, de az ilyen „könnyen szerzett” pontok révén feltöltött képeket néha látványosan mellőzték.

A *TopFoto.hu* (www.topfoto.hu) később indult, és sikerét annak köszönheti, hogy csak jó minőségű képekkel lehet találkozni rajta, ugyanis a felkerülő felvételek előzetes szűrésen mennek keresztül. Ráadásul csak akkor lehet értékelni, ha a tag már töltött fel olyan fotót, amelyet a zsűri elfogadott, így ez az oldal kicsit már elitistának is számít. Viszont így a látogató biztos lehet benne, hogy olyan képek láthatók, értékelések olvashatók rajta, amelyek mögött tényleges szakmai tudás van.

Ha fontosabb a közösségi faktor, mint az értékelések begyűjtése, akkor a legnagyobb nemzetközi fotómegosztó közösségi oldalra, a *Yahoo* által birtokolt *Flickrre* (www.flickr.com)

érdemes feliratkozni. A rendkívül igényes és intuitív felhasználói felület kedvez a közösségi életnek, a magyar tagok igen gyakran személyesen is találkoznak egymással. A virtuálisan kialakított barátságok pedig általában erősödnek az ilyen – „flickr-tali” nevet viselő – összejöveteleken. A magyar felhasználók viszonylag könnyen fellelhetők, és többnyire szívesen is adnak tanácsot, ha egy kép kapcsán az elkészítés körülményeiről érdeklődik valaki. Érdekes tanulási céllal azokat a képeket böngészni, amelyek a *Flickr* üzemeltetői révén az *Explore* menübe kerültek, ezek általában nem mindennapi, különleges felvételek.

Szintén a „fotók fotói” található a *Onexposure* (ix.com) oldalán, amelyre alkotóként igen nehéz feljutni. Bár úgy tartják, hogy a képek elsősorban illeszkednie kell a speciális 1x látványvilágba, nem férhet hozzá kétség, hogy a rendkívül szigorú zsűrizés miatt csak első osztályú képek találhatók meg az oldalon, és néha még a *Flickr* *Explore* rangot begyűjtő képek sem felelnek meg a kritériumoknak. Az első képeket elkészítő fotósoknak mindenféleképpen érdemes alaposan felderíteniük ezt az oldalt azért, hogy lássák: ugyanazt a témát és helyzetet miként lehet igazán professzionálisan lefotózni.

Már szinte unalmas azt hallgatni, hogy a digitális technika és az internet mi mindent változtatott meg. Általuk egy igazán érdekes művészet sokkal inkább ember- és közösségközelbe került, s a művelői igen látványosan tartják a lépést felgyorsult világunkkal.

■ N. B.

Grammy-díjas keresztény bulis koncertje Budapesten

A *Kirk Franklint* igazán ismerők kényelmes cipőbe bújva érkeztek november 17-én este a Sportmax rendezvénycsarnokba, mert tudták – és ezt a délutáni sajtótájékoztatón a magát egyszerű templomi énekesnek nevező előadóművész is „bejelentette” –, hogy az *Ez az a nap!* szervezőiroda révén megvalósuló koncert nagy „buli” lesz. Olyan buli, amelyen – ellentétben a más nagyszabású produkciókon tapasztalhatókkal – a

tánc nem pusztán szórakozás, sokkal inkább az Istenbe vetett hit kifejezési formája.

A másfél évtizede pályán lévő (és ez idő alatt hét Grammy-díjjal is kitüntetett!), az R&B, a hip-hop, a soul és a gospel műfajában is otthonosan mozgó zenész európai turnéjának állomásain elsősorban a legutóbbi, 2007 decemberében megjelent, *Fight of My Life* című lemezének dalaival lépett színpadra, nagyze-

nekari felállással, hat énekes és hat zenész közreműködésével. A Budapesten is fergeteges, valóban önfelelt-felszabadult „ugrálásra”, ugyanakkor hálaadásra is készítő show előtt a Bolyki fivérek legfiatalabbika, *Balázs* és csapata – köztük *Bárony Bálint* szaxofonos – „hangolta” a nemcsak magyarokból, hanem például a környező országok Kirk Franklin-rajongóiból is álló közönséget.

■ – VITÁLIS –

FOTO: LUKÁCS GÁBI

EVÉL & LEVÉL

Határtalan testvériség a Krisztusban

Az alberti gyülekezetből harmincnolcan a presbitérium szervezésében október 24–25-én meglátogattuk szilágysomlyói református testvérgyülekezetünket.

Kapcsolatunk közel két évtizedes múltra tekint vissza, jól működik az öku-mené mentén. Elmondható, hogy közeli barátságok alakultak ezek alatt az évek alatt, a két gyülekezet találkozásait pedig mindig emlékezetes kirándulások, meghitt istentiszteleti alkalmak és fehér asztal melletti őszinte, gyakran önfelelt és vidám beszélgetések jellemzik. Számunkra tökéletes a családoknál történő elhelyezés, így jobban megismerjük a határ túloldalán élő magyarok mindennapjait, örömeikkel és nehézségeikkel együtt.

A szombat délutáni programról a vendéglátók gondoskodtak. Többen megmászta a Magura meredek emelkedőit, ami bár megerőltető volt, de minden fáradságért kárpótolt az élénk társulójú táj szépsége. Voltak, akik sétáltak a szépülő városban, megnézték az épp átadás előtt álló főteret, illetve a *Báthory István* lakhelyeül is szolgáló – jelenleg régészeti feltárás alatt lévő – romvárat.

Közös programunk vasárnapi istentisztelettel kezdődött, amelyen *Túri Krisztina* lelkész hirdette Isten ígését. Az alberti gyülekezet ifjúsági kórusa rövid műsort adott, melynek keretében a kórusművek között verseket is előadtak fiataljaink.

A lelkész az 1956-os forradalomról tartott ünnepi megemlékező beszédet, *Mike Zoltán* szilágysomlyói református lelkész vezetője után pedig a helyi és megyei szervezetek a szöszék mellett kialakított emlékhelyen helyezték el koszorúikat. A gyülekezet előtt köszöntötték *Szabó Zakariás* kilencvenéves 56-os forradalmárt. *Farkas László*, az alberti gyülekezet felügyelője nagy elismeréssel szöszék a nyílt, őszinte és a magyarságukat bátran hirdető szilágysomlyói keresztény testvérekről, és mindannyiunk nevében megköszönte a vendéglátást.

Programunk közös ebéddel zárult. A csoport tagjaként jelen volt *Roszik Mihályné*, *Melitta* néni is, aki *Roszik Mihály* könyvével ajándékozta meg vendéglátóinkat.

Az 2010-es alberti találkozás reményében búcsúztunk el szilágysomlyói testvéreinktől.

KASSIK KÁROLY (Alberti)

HIRDETÉS

A kelenföldi evangélikus gyülekezet tanácstermében (1114 Budapest, Bocskai út 10.) december 5-én, szombaton 16.30-kor kezdődő adventi szeretetvendégségen *Veress István* kővágóörsi lelkész *Lázár-csoda falu helyen?* – *Szórványgyülekezetek életésélyei* címmel tart előadást. Minden kedves érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk!

HIRDETÉS

Akiket nagyon vártak – *Izsák, Sámuel és Jézus Krisztus* címmel december 2-án, 9-én és 16-án (szerda esténként) 18 órai kezdettel adventi sorozat lesz a kelenföldi gyülekezet tanácstermében (1114 Budapest, Bocskai út 10.). Igehirdetéssel szolgál *Fodor Viktor* pesthidegkúti, *Lampért Gábor* siófoki és *Cairns-Lengyel Henriett* kötcsei lelkész. Minden kedves érdeklődőt nagy szeretettel hívunk és várunk!

HIRDETÉS

Pályázati kiírás

A Magyarországi Evangélikus Egyház nyílt pályázatot ír ki az egyház emblémájának (logójának) és üzleti arculatának megtervezésére.

A pályaművek leadási határideje: 2009. december 30. Az elbírálás határideje: 2010. január 25.

A pályaműveket a Magyarországi Evangélikus Egyház címére kell elküldeni a határidő napjáig postán, a 1085 Budapest, Üllői út 24. postacímre, valamint elektronikus formában a kiado@lutheran.hu e-mail címre.

Pályázati feltételek

- Egy pályázó több pályaművel is pályázhat.
  - A pályaműveket egy példányban kell benyújtani papíron, színes nyomtatott formában, valamint elektronikusán, elsősorban ai, eps, pdf, másodsorban jpg, tiff vagy psd képformátumban.
  - A pályázaton előnyt élveznek azok a pályaművek, amelyek az embléma grafikai tervében minél hatékonyabban juttatják kifejezésre a Magyarországi Evangélikus Egyház által közvetített evangélikus jelleget, szellemiséget, gondolatiságot és az egyház sajátos küldetését, ugyanakkor különös figyelmet fordítanak az embléma, illetve arculat modern, korszerű megjelenésére és versenyképes, látványos, ízléses designjára.
- A pályaműnek tartalmaznia kell:
- az embléma (logó) grafikai tervét;
  - rövid (max. 2500 karakteres) műleírást, amely a grafikai kidolgozás alapötletén, elemein és technikáján túl a mű(vek)ben kifejezésre jutó gondolatiság, jelképrendszer és szimbólumértelmezés megfogalmazására és elemzésére is kitér;
  - az üzleti arculat elemeit (ügymint: levélpapír, névjegy, boríték, zászló, gépjárműfelirat, reklámtoll, irattartó mappa);
  - a pályázó személyi adatait (név, születési hely és dátum, lakcím, telefonszám, e-mail cím, néhány mondatos szakmai életrajz).

A pályázatra beérkezett műveket a Magyarországi Evangélikus Egyház vezetőiből és grafikusokból álló zsűri bírálja el. Az eredményről minden pályázó írásos értesítést kap. A nyertes nevét a Magyarországi Evangélikus Egyház honlapja (www.evangelikus.hu) és az *Evangélikus Élet* című hetilap közli.

Pályadíjak: a nyertes pályaműre a Magyarországi Evangélikus Egyház vételi ajánlatot tesz 250 000 Ft (+ áfa) összeggel.

További információ a www.evangelikus.hu honlapon, valamint *Zászkaliczky Zsuzsannától* (zsuzsanna.zaskaliczky@lutheran.hu) kapható.

